

اثر نعمت الهی باید در قلب، گفتار و رفتار انسان ظاهر شود

محسن اسماعیلی، استاد دانشگاه تهران در شرح نهج البلاغه، گفت: اثر نعمت باید بر سه بعد از ابعاد وجودی انسان دیده شود؛ اثر بر قلب، اثر بر زبان و اثر بر سایر اعضا و جوارح.

محسن اسماعیلی، استاد دانشگاه تهران در شرح نهج البلاغه، گفت: اثر نعمت باید بر سه بعد از ابعاد وجودی انسان دیده شود؛ اثر بر قلب، اثر بر زبان و اثر بر سایر اعضا و جوارح.

به گزارش خبرگزاری مهر، دکتر محسن اسماعیلی استاد دانشگاه تهران و عضو حقوقدان شورای نگهبان، چهارشنبه شب در هفتادویکمین جلسه تفسیر نهج البلاغه که در مرکز فرهنگی سرچشمه برگزار شد، در ادامه شرح نامه ۶۹ نهج البلاغه، گفت: پس از آنکه حضرت امیر سلام الله علیه به استفاده صحیح و کامل از نعمت امر و از تزییع نعمت، یعنی عدم استفاده یا استفاده بد از آن، نهی فرمودند، دستور سومی را هم مطرح می‌فرمایند: «وَلْيَرَّ عَلَيْكَ أَثَرُ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ بِهِ عَلَيْكَ»؛ باید اثر نعمت‌هایی که خداوند به تو داده است، در تو دیده شود.

اثر نعمت بر قلب آن است که محبت به منعم را تقویت کند

استاد دانشگاه تهران افزود: «اثر» به معنای علامت، نشانه و نتیجه‌ای است که از چیز دیگری حاصل می‌شود. اثر نعمت الهی هم باید در قلب، گفتار و رفتار انسان ظاهر شود. اثر نعمت بر قلب آن است که محبت به منعم را به وجود آورد یا تقویت کند. اثر نعمت بر زبان هم این است که لب به ستایش از منعم بگشاید. اما اثر نعمت بر سایر اعضا و جوارح متناسب با نوع نعمت تعیین می‌شود. به عنوان مثال اگر خداوند با لطف و تفضل خود، به کسی مال و ثروت عنایت فرمود، یک اثرش آن است که زندگی او راحت‌تر شود و گشایش یابد. اما اگر به رغم ثروت، مانند فقرا زندگی کند، پس ثروت چه اثری در زندگی او داشته است؟!

منتخب مردم استان تهران در مجلس خبرگان رهبری گفت: حالا امیرمؤمنان صلوات الله علیه می‌فرماید که اثر نعمت‌های الهی هم باید در تو دیده شود و این شامل هر سه نوع اثر می‌شود؛ گرچه ظاهر این عبارت، منصرف به اثر نعمت در گفتار و اعمال ظاهری است.

به گفته وی، در روایات دیگر مصداق‌های اثر نعمت به طور خاص هم ذکر شده است. به عنوان نمونه، شخصی به نام ابو الاحوص به نقل از پدرش نقل می‌کند که با جامه‌ای پست و ارزان قیمت خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله رسیدم. حضرت فرمود: آیا مال و ثروتی داری؟ عرض کرد: آری. فرمود: چه مالی داری؟ عرض کرد: خداوند شتر و گوسفند و گاو و برده به من داده است. فرمود: پس اگر خداوند به تو ثروتی داده است، باید نشانه نعمت و کرامتی که ارزانیات داشته است در تو دیده شود.

اسماعیلی افزود: اینها فقط نمونه‌ها و مثال‌هایی است که به تناسب موقعیت ذکر شده‌اند؛ وگرنه اظهار اثر نعمت یک قاعده کلی است؛ چنان‌که از علی علیه السلام وارد شده است که: «إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ، وَ يُحِبُّ أَنْ يَرَى أَثَرَ النِّعْمَةِ عَلَى عَبْدِهِ»؛ خداوند زیباست و زیبایی را دوست می‌دارد و دوست دارد اثر نعمت را در بنده‌اش ببیند.

ماه رجب، باید حتی در ظاهر ما نیز اثرگذار باشد

به گفته وی، لزوم «اظهار نعمت» اختصاصی به نعمت‌های مادی ندارد. اثر هر گونه نعمت الهی باید در انسان دیده شود؛ چه نعمت‌های مادی و چه نعمت‌های معنوی، و یکی از مهم‌ترین نعمت‌های معنوی، روزها و ماه‌های خاصی است که رحمت ویژه خداوند بر ما می‌بارد؛ مانند ماه شریف رجب که از بهترین فرصت‌هایی است که باید غنیمت شمرده شود. پس نباید وضعیت ما در ماه رجب با غیر آن یکسان باشد. باید این ماه، حتی در ظاهر ما نیز اثرگذار باشد و همه بفهمند که فلانی در روزهای این ماه با دیگر روزها تفاوت کرده است.

ماه رجب دالان ورود به ماه مبارک رمضان و میهمانی خدا است

این مفسر نهج البلاغه، پس از تشریح فضایل ماه رجب، گفت: تعبیر مرحوم آیت‌الله حاج آقا مجتبی‌ی تهرانی این بود که ماه رجب دالان ورود به ماه مبارک رمضان و میهمانی خدا است. به همین جهت توصیه می‌فرمودند که از دعا‌های وارده و استغفار در این ماه غافل نشویم. خود را پاک و مهذب کنیم تا ما را هم به آن میهمانی بزرگ راه بدهند.

جلسات شرح و تفسیر نهج البلاغه روزهای چهارشنبه یک ساعت قبل از نماز مغرب و عشا در شهادتگاه شهید بهشتی واقع در میدان بهارستان نرسیده به چهارراه سرچشمه، کوچه شهید صیرفی‌پور برگزار می‌شود. شرکت عموم خواهران و برادران در این سلسله درس‌ها آزاد است.